

KUTSESTANDARD

Ergonoom, tase 7

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid. Kutsestandardeid kasutatakse õppekavade koostamiseks ja kutse andmiseks. Ergonoom, tase 7 kutsestandard on õppekava aluseks ning ei ole töömaailma kutse andmise aluseks.

Kutsenimetuse	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Ergonoom, tase 7	7

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus
Ergonoomi töö on ennetada tööga seotud haigestumisi ja tööõnnetusi, säilitada ja edendada töötaja tervist ja töövõimet ning tagada töötaja heaolu. Ergonoom on spetsialist, kes aitab kaasa tervisele ohutu töökeskkonna loomisele. Ta selgitab välja ja hindab töökeskkonna ohutegurite võimalikku mõju töötajate tervisele, nõustab tööandjaid ja töötajaid tervist säästvate töötingimuste loomisel ning selgitab ergonoomiliste lahenduste mõju majanduslikule efektiivsusele ja töötajate töövõimele. Ergonoomi töötingimused sõltuvad tööülesannetest ja analüüsivast töökeskkonnast. Ta kasutab oma töös töökeskkonna ergonoomilisuse hindamiseks ja mõõtmiseks, tööprotsessi jäädvustamiseks ja dokumenteerimiseks vajalikke vahendeid. Ergonoomi töös on vajalikud loovus, analüüsi- ja üldistusvõime, täpsus, koostöö- ja vastutusvõime, otsustusvõime ning iseseisvus.
A.2 Tööosad
A.2.1. Tööprotsessi analüüsimine A.2.2. Töökeskkonna riskianalüüsi läbiviimine A.2.3. Ergonoomilise töökeskkonna kujundamine ja terviseriskide vähendamine A.2.4. Tööandjate ja töötajate nõustamine ning teavitamine
Valitavad tööosad
A.2.5. Tööõnnetuste ja tööga seotud haigestumiste uurimises osalemine
A.3 Kutsealane ettevalmistus
Ergonoomil on ergonoomikaalane magistrikraad.
A.4 Enamlevinud ametinimetused
Ergonoom, tööfüsioloog.
A.5 Regulatsioonid kutsealal tegutsemiseks
Regulatsioonid kutsealal töötamiseks puuduvad.
A.6 Tulevikuoskused
Teave oskuste ja trendide kohta, mille tähtsus valdkonnas kasvab. Tulevikutsenaariumite kohaselt on ergonoom oma valdkonna süvateadmistega tippspetsialist, kes peab suutma suhelda ja koostööd teha teiste valdkondade esindajatega, et luua tõhusaid ergonoomilisi lahendusi, mis vastavad organisatsioonide eesmärkidele ja kasutajate vajadustele. Olulisteks tuleviku märksõnadeks on töötajate vaimse tervise hoidmine ja kohanemine määramatuse ning info üleküllusega. Ergonoomil on vaja oskusi koguda, analüüsida ja tõlgendada suures koguses andmeid, mis võivad pärineda erinevatest allikatest nagu kasutajauuringud, andurid ja muud seireseadmed. Andmeanalüüsi tulemused

võimaldavad paremini põhjendada muutuste vajadust töökeskkonnas. Lisaks töökeskkonna üldisele analüüsile peab ergonoom tulevikus järjest enam lahendama individuaalsusest tulenevaid probleeme. Ergonoomi üheks võimalikuks tööülesandeks tulevikus võib saada töökeskkonna põhjuslike seoste kirjeldamine töötajate tervisemõjude avaldumisel ning töötaja isiksuslike eripärade hindamine konkreetse tööga toimetulekuks. Ergonoom peab mõistma inimese käitumist ja kognitiivseid protsesse, et optimeerida tehnoloogilisi lahendusi.

B-osa **KOMPETENTSUSNÕUDED**

B.1 Kutse struktuur

Ergonoomi kutse taotlemisel tuleb tõendada kompetentsid B.3.1.-B.3.4. ja B.2. üldoskused. Lisaks on võimalik tõendada valitavat kompetentsi B.3.5.

Kvalifikatsiooninõuded haridusele ja töökogemusele

Nõuded kutse taotlemisel

Kõrgharidusõppe lõpetajale

1. Täies mahus läbitud ergonoomika magistriõppe õppekava.

Nõuded kutse taastõendamisel

Kutse on tähtajatu, mistõttu taastõendamise kvalifikatsiooninõudeid ei määrata.

Antud kutsel töömaailma kaudu kutse taotlemist ja taastõendamist ei toimu.

B.2 Ergonoom, tase 7 üldoskused

Mõtlemisoskused

1. Analüüsioskus- kasutab mõtlemisel loogikat ja süsteemset arutlust, et hinnata nähtuste vahelisi seoseid, et tuvastada probleemide tõsidust ja valida õigeid strateegiaid lahenduste leidmiseks.

2. Loovmõtlemine- kasutab, täiustab või sobitab olemasolevaid ja/või uudseid tööviise ja -vahendeid ning teenuseid töökeskkonnas.

3. Õppimisoskused- ajakohastab ja arendab oma ergonoomikaalaseid kompetentse, lugedes erialaseid väljaandeid, osaledes koolitustel jne.

Enesejuhtimisoskused

4. Juhistest ja nõuetest lähtumine- järgib tööd tehes rahvusvahelisi erialaseid eetikanõudeid (rahvusvaheline töötervishoiuspetsialisti eetikakoodeks ja ergonoomika eetikakoodeks), eeskirju, õigusakte, standardeid, konventsioone jmt.

5. Eesmärkide saavutamine- teeb eesmärgi saavutamiseks kohaseid valikuid ja otsuseid. Tegutseb järjekindlalt ülesande ja eesmärgi täitmise nimel.

6. Vastutuse võtmine- seostab oma otsuseid ja tegevusi võimalike tagajärgedega ja on valmis ning võimeline tulemustest aru andma.

Lävimisoskused

7. Meeskonna- ja koostööoskus- teeb koostööd erinevate eesmärkide saavutamisel, arvestades kõigi osapoolte vajaduste ja seisukohtadega.

8. Teabe esitamine- esitab avalikkusele, sihtrühmale või isikule selgelt asjakohast teavet suuliselt, kirjalikult või visuaalselt. Dokumenteerib oma töö keeleliselt ja sisuliselt korrektselt.

9. Keeleoskus- kasutab oma töös eesti keelt tasemel B2 ning ühte võõrkeelt tasemel B2 (vt Lisa 1 „Keelte oskustasemete kirjeldus“).

10. Digitaalne kirjaoskus- kasutab tavapärasest kontoritarkvara, leiab internetist tööks ja enesearenguks vajalikku ning usaldusväärset informatsiooni, kasutab erialaseid andmebaase ja vajadusel pilditöötlus- ja joonestustarkvara tasemel „Iseseisev kasutaja“ (vt Lisa 2 „Digipädevuste enesehindamise skaala“).

B.3 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENTSID

B.3.1 Tööprotsessi analüüsimine	EKR tase 7
Tegevusnäitajad 1. Tutvub ettevõtte tehnoloogilise protsessiga kohapeal vaadeldes või ettevõtte esitatud dokumentatsiooni alusel. 2. Analüüsib tööprotsessi jagades selle osadeks, arvestades töökeskkonna, -ülesannete ja -vahenditega. 3. Kirjeldab tööprotsessi ja töökorraldust ning sellest tulenevat tervisemõju. 4. Määratleb töötaja eeldused tööülesannete täitmiseks ja vajalikud töökeskkonna kohandused koostöös töötervishoiu spetsialistidega.	
B.3.2 Töökeskkonna riskianalüüsi läbiviimine	EKR tase 7
Tegevusnäitajad 1. Viib läbi töökeskkonna riskianalüüsi, lähtudes õigusaktide nõuetest, kaasates töötajad, töötajate ja tööandja esindajad ning vajadusel töötervishoiu teised spetsialistid, kooskõlastades tegevused ja kaasatavad isikud tööandjaga. 2. Hindab füüsiliste ohutegurite olemasolu, nendega kaasnevaid terviseriske ja mõju töötaja töövõimele, võttes arvesse ohutegurite mõõtetulemusi ja töökorraldust. 3. Selgitab välja füsioloogilised ohutegurid, kasutades töökorralduse analüüsimise, küsitluste, tõendus põhiste hindamismeetodite ja mõõtmiste tulemusi, hinnates ohutegurite terviseriski ja mõju töötaja töövõimele. 4. Märkab keemiliste, bioloogiliste ja psühhosotsiaalsete ohutegurite olemasolu, kaasab nende mõju hindamisse vastava valdkonna spetsialistid.	
B.3.3 Ergonoomilise töökeskkonna kujundamine ja terviseriskide vähendamine	EKR tase 7
Tegevusnäitajad 1. Selgitab tööandjale vastavalt tehnoloogia või töövahendi ergonoomilisuse kriteeriumitele töövahendi või tehnoloogia sobivust töötajale, arvestades töötaja kehalisi ja vaimseid võimeid. 2. Nõustab projekteerimise meeskonda ergonoomiliste töökohtade ja töövahendite loomises. 3. Analüüsib ennetusmeetmeid koostöös teiste töötervishoiu spetsialistidega, vastavalt ettevõtte vajadustele ja võimalustele. 4. Selgitab tööandjale ergonoomiliste lahenduste võimalikku mõju.	
B.3.4 Tööandjate ja töötajate nõustamine ning teavitamine	EKR tase 7
Tegevusnäitajad 1. Analüüsib ohutusjuhendeid, nõustades tööandjat ohutusjuhendite loomisel või uuendamisel ergonoomika küsimustes. 2. Annab tööandjale soovitusi töökeskkonna ja töövahendite kohandamiseks töötaja töövõime säilitamise eesmärgil. 3. Selgitab tööandjale ja töötajatele töövõime säilitamise ja parendamise põhimõtteid, vajadusel kaasab tervisedendaja. 4. Osaleb teavitustöös töötervishoiu ja tööohutuse põhimõtete selgitamiseks töötajate töövõime säilitamise ja parendamise eesmärgil. 5. Hoiab ennast kursis ergonoomika uusimate teadussaavutustega ja ergonoomika küsimusi reguleerivate Eesti õigusaktidega ning jagab asjakohaseid selgitusi tööandjatele.	

VALITAVAD KOMPETENTSID

Kutse taotlemisel saab tõendada valitavat kompetentsi B.3.5.

B.3.5 Tööõnnetuste ja tööga seotud haigestumiste uurimises osalemine	EKR tase 7
Tegevusnäitajad 1. Osaleb tööõnnetuste, tööst põhjustatud haigestumiste ja kutsehaiguste uurimises. 2. Analüüsib ettevõtte tööõnnetuste ja kutsehaiguste uurimisandmeid ning töötajate tervisekontrollide otsuseid. 3. Nõustab tööandjat töökeskkonna optimeerimisel tööga seotud haigestumiste ja tööõnnetuste vältimiseks.	

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	23-24042025-2.1/4k
2. Kutsestandardi koostajad	Märt Reinvee, Eesti Maaülikool Alar Seiler, Meliva AS Eda Merisalu, Eesti Maaülikool Janika Rõõmus, Tööinspeksioon Kristjan Jansen, AS Glamox HE Eva Põldis, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
3. Kutsestandardi kinnitaja	Tervishoiu Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	39
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	24.04.2025
6. Kutsestandard kehtib kuni	23.04.2030
7. Kutsestandardi versiooni number	4
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	2263 Töötervishoiu ja tööohutuse tippspetsialistid
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	7
C.2 Kutsenimetuse võõrkeeles	
Inglise keeles	Ergonomist, EstQF Level 7
C.3 Lisad	
Lisa 1 Keelte oskustasemete kirjeldused	
Lisa 2 Digipädevuste enesehindamise skaala	